

Sanaston oppiminen ja opettaminen

Työpaja 17.9.2016

Lukio ja yliopisto

Leena Maria Heikkola ja Maria Laakso

Millaisia tehtäviä käytätte sanaston oppimiseen?

- Uutinen: pikku uutisia, joista ottaa otsikot erilleen -> mikä otsikko sopii mihinkin otsikkoon
- Teksti: Ensin: Alleiviivaa sanat, joita et ymmärrä. Sitten: Ympyröi sanat, jotka estävät ymmärtämästä tekstin kokonaisuutena.
- Parit opettavat toisilleen 5 - 7 sisältösanaa päivän teemasta (erit. CLIL)

Tietoja kulttuurieroista

- Romaani: Marjaneh Bakhtiarin romaani *Toista maata* (Päähenkilönä on Ruotsissa asuva 16-vuotias iranilaistyttö)
- Heini Lehtosen *Tyylitellen - Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisessä Helsingissä* -väitöskirjassa (ja monissa artikkeleissa) paljon tietoa arjesta, tavoista, elämänmenosta ylipäänsä.

Sanaston harjoittelu netissä

- abitreenit.fi

- Yksittäiset sanat:

<https://quizlet.com/create-set>

glosor.eu (sanastopelejä)

quizizz.com

worddive.com

- Kielipareittain:

<http://www.goethe-verlag.com/tests/index1.htm>

- Kollokaatiot: ConLexis

<http://wiki.virtues.fi/conlexis/EtuSivu>

- Tekstien tarkastelu

Word clouds

Sanaston oppiminen

- Aitchinson 1994:

Sanaston oppimisessa on

3 vaihetta:

1) Nimeäminen

2) Yhdistäminen

3) Sanaverkoston rakentaminen

sanaston kartuttaminen

mm. kollokaatiot

Mitä tarvitset, kun teet uunipastaa?

Nimeäminen

Yhdistäminen

Sanaverkoston
rakentaminen

Ota kuva ruoka-aineista ja keittiövälineistä, joita tarvitset, kun kokkaat uunipastaa.

Kirjoita esineiden ja ruoka-aineiden nimet.

Sanaston oppiminen

- Hokkanen 2015:
 - Aluksi yhdistäminen äidinkielen sanoihin, kielitaidon karttuessa suomen kielen sanoihin (esim. yksikielinen sanakirja)
 - Elaborointi: Sanasta lauseeksi.
 - Kontekstilähtöinen sanastonoppiminen (lukeminen)
 - Sanaston rakenne oppimisen tukena (esim. sanaluokat)
 - Autenttiset tekstit motivoivat sanaston oppimiseen (uutinen, laulun sanat)

Sanaston oppiminen laulamalla

- Sanat jäävät paremmin mieleen, kun ne opitaan kontekstissa.
- Melodian ja rytmin yhdistyminen sanoihin auttaa erityisesti sanatarkkaa muistamista.
- Sanojen oppiminen vaatii toistoa.